
RAČUNOVODSTVO (BOL. 17)

VEŽBE 3

KNJIGOVODSTVENO OBUHVATANJE OTUĐIVANJA OSNOVNIH SREDSTAVA

16.03.2020.

Stevan Tomašević
Predmetni asistent

OTUĐIVANJE OSNOVNIH SREDSTAVA

- + *Prodaja;*
- + *Rashodovanje ili*
- + *Na ostale načine (manjkovima ili štetama na osnovnim sredstvima).*

PRODAJA OSNOVNIH SREDSTAVA

- ✘ *a) Prodaja osnovnih sredstava.*
- ✘ *Prodajna vrednost OS jednaka je sadašnjoj (neotpisanoj, neto) vrednosti;*
- ✘ *Prodajna vrednost OS je viša od neotpisane vrednosti ili*
- ✘ *Prodajna vrednost OS je niža od neotpisane vrednosti.*
- ✘ *Prodaja upotrebljivanih OS po cenama višim od sadašnjih vrednosti knjiži se u korist računa Vanredni prihodi, dok se prodaja po cenama nižim od neotpisanih vrednosti knjiži na teret ukupnih prihoda (na dugovnu stranu računa Vanredni rashodi).*

PRODAJA OSNOVNIH SREDSTAVA

1. Prodali smo Kupcu A za 15.000 dinara (+20% pdv) jedno osnovno sredstvo čija je nabavna vrednost 42.000 dinara a otpisana vrednost 27.000 dinara. Kupci su uplatili 50% svog duga na tekući račun.
2. Prodali smo Kupcu B mašinu za 80.000 (+20% pdv) dinara. Nabavna vrednost mašine je 125.000 dinara a otpisana vrednost je 40.000 dinara.
3. Prodali smo Kupcu C kamion za 2.000.000 (+20% pdv) dinara. Nabavna vrednost kamiona je 3.000.000 dinara a otpisana vrednost je 1.500.000 dinara.

PRODAJA OSNOVNIH SREDSTAVA – KNJIŽENJE

023 Postrojenja i

D		oprema		P		D		029 IVOS		P		D		204 Kupci A		P	
S ⁰		1)	42.000	1)	27.000	S ⁰	1)	18.000	1a)	9.000							
		2)	125.000	2)	40.000												
		3)	3.000.000	3)	1.500.000												

241 Tekući

D		račun		P	
1a)		9.000			

570 Gubici od prodaje

D		imovine		P	
2)		5.000			

670 Dobici od

D		prodaje imovine		P	
			3)	500.000	

470 Obaveze za PDV po izdatim fakturama (izlazni PDV)

D				P	
		1)	3.000		
		2)	16.000		
		3)	400.000		

D		204 Kupci B		P	
		2)	96.000		

D		204 Kupci C		P	
			3)	2.400.000	

PRODAJA OSNOVNIH SREDSTAVA – PRIMER 2 SA PDV

- ✘ Prodali smo osnovno sredstvo za 2.400.000 dinara (iznos bez PDV). Nabavna vrednost osnovnog sredstva iznosi 2.000.000 dinara a otpisana vrednost 400.000 dinara.

$$\text{Iznos izlaznog PDV} = 2.400.000 * 20 / 100 = 480.000$$

PRODAJA OSNOVNIH SREDSTAVA – PRIMER SA PDV

023 Postrojenja i oprema		029 IVOS		204 Kupci	
D	P	D	P	D	P
S ⁰	1) 2.000.000	1) 400.000	S ⁰	1) 2.880.000	
470 PDV po izdatim računima		670 Dobici od prodaje imovine			
D	P	D	P	D	P
	1) 480.000		1) 800.000		

RASHODOVANJE OSNOVNIH SREDSTAVA

- ***b) Rashodovanje osnovnih sredstava.*** - postupak stavljanja van funkcije i brisanja iz knjigovodstvene evidencije OS, čije dalje angažovanje u procesu obavljanja redovnih poslovnih aktivnosti nekog privrednog društva nije neophodno.
 1. Rashodovali smo osnovno sredstvo koje je u potpunosti otpisano. Nabavna vrednost osnovnog sredstava bila je 2.000.000 dinara.
 2. Rashodovali smo mašinu čija je nabavna vrednost 300.000 dinara a otpisana vrednost je 280.000 dinara.

RASHODOVANJE OSNOVNIH SREDSTAVA

023 Postrojenja i oprema			029 IVOS			570 Gubici po osnovu rashodovanja		
D	P		D	P		D	P	
S ⁰	1) 2.000.000	1)	2.000.000	S ⁰	2)	20.000		
	2) 300.000	2)	280.000					

MANJKOVI OSNOVNIH SREDSTAVA

- ✘ *c) Manjkovi osnovnih sredstava.*
- ✘ *Za manjak na OS zadužuje se odgovorno lice preko računa Ostala potraživanja. Odgovorno lice se zadužuje samo za sadašnju vrednost OS u manjku, za otpisanu vrednost se zadužuje korektivni račun Ispravka vrednosti osnovnih sredstava (IV OS), uz odobrenje na računu Osnovna sredstva (u funkciji), za nabavnu vrednost.*

Napomena: *Manjak imovine, bez obzira na to da li se terete pravno lice ili fizičko lice, podleže obavezi plaćanja PDV, osim manjka koji je nastao dejstvom više sile (poplava, požara, rat i slično).*

MANJKOVI OSNOVNIH SREDSTAVA

1. Inventarisanjem je utvrđen manjak jedne mašine čija je nabavna vrednost 62.000 dinara a otpisana je za 48.000 dinara. Za manjak se tereti odgovorno lice (magacioner).
2. Magacioner je uplatio na blagajnu preduzeća iznos sadašnje vrednosti mašine koja se vodi kao manjak.
3. Popisom osnovnih sredstava utvrđen je manjak jednog personalnog računara čija je nabavna vrednost 28.000 dinara a otpisana vrednost 3.000 dinara. Manjak snosi preduzeće jer se nije mogla utvrditi konkretna odgovornost za nastali manjak.

MANJKOVI OSNOVNIH SREDSTAVA – KNJIŽENJE SA PDV

023 Postrojenja i oprema		029 IVOS		221 Potraživanja od zaposlenih	
D	P	D	P	D	P
s0	1) 62.000	1)	48.000	s0	1) 16.800
	3) 28.000	3)	3.000		2) 16.800
243 Blagajna			574 Manjkovi – Ostali rashodi		
	D	P	D	P	
	2) 16.800		3) 30.000		
474 Obaveze za PDV (manjak)					
	D	P			
			1) 2.800		
			3) 5.000		

ŠTETE NA OSNOVNIM SREDSTVIMA

- × *d) Štete na osnovnim sredstvima.*
- × *Za nastalu štetu može se zadužiti:*
- × *Odgovorno lice, preko računa Ostala potraživanja;*
- × *Osiguravajuće društvo, preko računa Potraživanja od osiguravajućih društava, ukoliko je osnovno sredstvo bilo osigurano ili*
- × *Privredno društvo, preko računa Vanredni rashodi.*

ŠTETE NA OSNOVNIM SREDSTVIMA

1. U požaru je izgorela pomoćna poslovna zgrada preduzeća čija je nabavna vrednost 15.000.000 dinara a otpisana vrednost 11.500.000 dinara. Štetu će nadoknaditi osiguravajuće društvo jer je poslovna zgrada bila u potpunosti osigurana.
2. Osiguravajuće društvo je uplatilo preko banke 3.500.000 dinara na ime naknade štete.

ŠTETE NA OSNOVNIM SREDSTVIMA

022 Građevinski objekti		029 IVOS		226 Potraživanja za nastalu štetu	
D	P	D	P	D	P
S ⁰	1)15.000.000	1)11.500.000		S ⁰	1) 3.500.000
					2)3.500.000
		241 Tekući račun			
		D	P		
		2)3.500.000			